

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie november 2014

Nieuws van de Stichting

- **Voorzitter Monitoring Commissie Code Tabaksblad kritisch over Nederlandse corporate governance**

Twee bankencrises, een woekerpolisaffaire, boekhoudfraudes, gevallen van omkoping, gevallen van valse concurrentie, de voortgaande discussie over beloningen, een focus van aandeelhouders en bestuurders op de korte termijn en accountants die in opspraak zijn. Het is moeilijk vol te houden dat er op corporate governance terrein in Nederland tien jaar na de inwerkingtreding van de Code Tabaksblad niks aan de hand is. Die niet mis te verstane boodschap gaf de voorzitter van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code – Jaap van Manen – het publiek van het op 12 november gehouden Eumedion-symposium 2014 mee. De commissievoorzitter houdt wel een voorkeur voor zelfregulering op het terrein van corporate governance. Zelfregulering zorgt volgens Van Manen voor draagvlak en voor ‘peer pressure’; veel meer dan dat het geval zou zijn bij wetgeving. Het druk bezochte Eumedion-symposium stond vooral in het teken van het in april 2014 door de Europese Commissie gepresenteerde richtlijnvoorstel ‘aandeelhoudersbetrokkenheid’. Zowel de hoofdsprekers Jan Nooitgedagt (VEUO-voorzitter) en Edith Siermann (Robeco) als de panelleden Martine Menko (Pensioenfonds Vervoer), Geert Raaijmakers (NautaDutilh), Camiel Selker (Focus Orange) en Rients Abma (Eumedion) hadden een positieve grondhouding t.a.v. het richtlijnvoorstel. Tegelijkertijd gaven zij Jeroen Hooijer (Europese Commissie), die het symposium opende met een overzicht van de voorgestelde maatregelen, een aantal

wensen mee voor aanpassing van het voorstel. Een uitgebreid verslag van het symposium is te vinden op de website van Eumedion via <http://bit.ly/1oWdext>.

- **Eumedion wil ‘noodzaakcriterium’ in wetsvoorstel ‘dwangakkoord’**

Alleen als klip en klaar is vast komen te staan dat een onderneming op een faillissement afstevent, zouden bestaande rechten van aandeelhouders en schuldeisers onder omstandigheden mogen worden aangetast. Dit zgn. noodzaakcriterium moet als voorwaarde worden opgenomen in het wetsvoorstel ‘dwangakkoord’ waarin aan de schuldenaar de bevoegdheid wordt toegekend om een dwangakkoord te initiëren. Dit schrijft Eumedion in haar op 5 november jl. aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie verzonden reactie op het voorontwerp van de ‘Wet Continuïteit Ondernemingen II’, ofwel de ‘Wet dwangakkoord’. Door middel van het wetsvoorstel wordt een sanering van schulden van een onderneming buiten faillissement mogelijk gemaakt door aandeelhouders en schuldeisers die hierbij onredelijk dwarsliggen te dwingen mee te werken. Eumedion is bevreesd dat zonder de opname van een ‘noodzaakcriterium’ ondernemingen en hun adviseurs de figuur van het dwangakkoord ruimhartig en oneigenlijk zullen gebruiken. Uit de reactie blijkt verder dat Eumedion ook materiële eisen aan het continuïteitsplan van de onderneming worden gesteld. Eumedion vindt dat in het continuïteitsplan ten minste moet worden ingegaan op de beoogde samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen (RvC) na de uitvoering van het dwangakkoord, de eventuele aansprakelijkheidsstelling vanwege onbehoorlijk bestuur van gewezen bestuurders en/of commissarissen en de

voornemens om variabele beloningen voor (gewezen) bestuurders aan te passen of terug te vorderen. De gehele reactie kan worden gedownload via:
<http://bit.ly/1Ehx0ab>.

- **Eumediton steunt NBA-voorstel voor uitgebreidere controleverklaring**

Eumediton is positief over het voorstel van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) om een uitgebreidere controleverklaring vanaf boekjaar 2014 verplicht voor te schrijven voor (onder meer) alle beursgenoteerde ondernemingen. Eumediton is met de NBA van mening dat in de uitgebreidere controleverklaring de externe accountant zou moeten ingaan op de kernpunten van de controle, het gehanteerde materialiteitsniveau en de reikwijdte van de groepscontrole. Dit blijkt uit de reactie op het betreffende consultatiedocument die Eumediton op 17 november jl. naar de NBA heeft gestuurd. Eumediton meent dat met de uitgebreide controleverklaring de signaleringsfunctie van de accountant beter tot haar recht komt en zij aldus kan bijdragen aan het terugwinnen van het maatschappelijk vertrouwen in de controlewerkzaamheden door de accountant. Eumediton adviseert de NBA wel om het onderdeel over 'materialiteit' aan te scherpen. Eumediton vindt dat de accountant in dat onderdeel ook dient aan te geven waarom voor een bepaald materialiteitsniveau is gekozen en op welke wijze dit niveau in de praktijk is toegepast. Ook vindt Eumediton dat wanneer er bij een bepaalde onderneming continuïteits- of frauderisico's spelen, dit expliciet door de accountant moet worden opgenomen in het onderdeel betreffende de kernpunten van de controle. De gehele reactie kan worden gedownload via:
<http://bit.ly/11viaiA>.

- **Eumediton betreurt afzwakking NBA-handreiking 'Accountant en corporate governance informatie'**

Eumediton betreurt het dat de NBA de voorgenomen handreiking over de verantwoordelijkheden van de accountant bij de corporate governance informatie die beursgenoteerde ondernemingen opnemen in hun jaarverslag, onder invloed van de accountantskantoren, sterk heeft afgezwakt. Dit schrijft Eumediton in haar commentaar

van 27 november jl. op de concepthandreiking. De NBA stelt voor dat de accountant de in het jaarverslag weergegeven corporate governance informatie (waaronder de naleving van de Code Tabaksblat) uitsluitend toetst aan de hand van kennis verkregen uit de controlewerkzaamheden voor de jaarrekening. Dat gaat volgens Eumediton uit van een te enge opvatting van de wettelijke consistentietoets, zeker na de implementatie van de nieuwe Europese jaarrekeningrichtlijn. Eumediton is van opvatting dat onder deze nieuwe richtlijn de accountant een actieve onderzoeksplicht heeft om materiële onjuistheden in het bestuursverslag – inclusief de corporate governance informatie – te signaleren, ook als de betreffende zaken niet direct een relatie hebben met het van toepassing zijnde verslaggevingskader en/of de uit de jaarrekeningcontrole voortvloeiende werkzaamheden. Een 'progressievere' handreiking was volgens Eumediton ook op haar plaats geweest gelet op het eind september gepubliceerde rapport van de NBA-werkgroep toekomst accountantsberoep. In dit rapport wordt zelfs gepleit voor een aparte beoordelingsverklaring van de accountant bij het jaarverslag. De gehele reactie kan worden gedownload via:
<http://bit.ly/1vQrpqN>.

Uit het bestuur

Tijdens de vergadering van het Dagelijks bestuur van 13 november jl. werd o.a. gesproken over de samenstelling van het Eumediton-bestuur en over het conceptbeleidsplan 2015.

Activiteiten Commissies

- De **Beleggingscommissie** besprak tijdens haar vergadering van 20 november jl. o.a. de wijzigingsvoorstellen tot aanpassing van de uitvoeringsregels van de Beleggingscommissie.
- De **Audit Commissie** had op 21 november jl. Gerben Everts, bestuurslid van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), te gast. Met hem werden de laatste ontwikkelingen op het terrein van accountancy en financiële verslaggeving besproken.
- De **PR Commissie** evalueerde op 18 november jl. het Eumediton-symposium

en besprak het conceptbeleidsplan 2014 en de laatste versie van het memo over de toekomstige strategie van Eumedion.

- De **Werkgroep bestuurdersbeloning** vergaderde op 5 november jl. o.a. over mogelijke aanpassingen van de Eumedion uitgangspunten voor een verantwoord bezoldigingsbeleid van het bestuur van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

Komende activiteiten

- **11 december 2014, Vergadering Algemeen bestuur.** Op de agenda staan o.a. de benoeming van twee nieuwe bestuursleden, het Eumedion Beleidsplan 2015, de begroting 2015 en het monitoring rapport betreffende de Eumedion Best Practices voor Betrokken Aandeelhouderschap.
- **11 december 2014, vanaf 15.30 uur, Deelnemersvergadering (met na afloop Kerstborrel).** Op de agenda staan o.a. het beleidsplan en de begroting 2015, de monitoring rapportage inzake de Eumedion best practices over betrokken aandeelhouderschap en de uitreiking van de Eumedion Scriptieprijs 2014.

Nieuws uit Den Haag

- **Tweede Kamer wil wettelijk verbod op benoeming accountant door bestuur**

De externe accountant mag in de nabije toekomst uitsluitend nog door de aandeelhoudersvergadering (AVA) of door de RvC/raad van toezicht worden benoemd. Minister Dijsselbloem (Financiën) is tijdens het op 13 november jl. gehouden algemeen overleg (AO) over accountancy hiermee tegemoet gekomen aan de wens van de overgrote meerderheid van de Tweede Kamer. Momenteel staat de wet nog toe dat het bestuur van een onderneming de externe accountant benoemt wanneer de AVA of de RvC hiertoe niet overgaat. De Tweede Kamer acht dit niet langer wenselijk, omdat een benoeming door het bestuur de onafhankelijke positie van de externe accountant kan aantasten. De minister van Financiën heeft een voorstel van Tweede Kamerlid Nijboer (PvdA) nog in beraad om de externe accountant een strengere toets te laten uitvoeren naar de inhoud van het jaarverslag dan nu het geval

is, waarbij hij expliciet zou moeten ingaan op de risicoparagraaf, de continuïteitsanalyse en de corporate governance informatie. De minister had in de voorbereidende stukken op het AO te kennen gegeven prioriteit te willen geven aan een verbetering van de huidige controleverklaring (die vooral betrekking heeft op de jaarrekening). Uit het AO kwam verder naar voren dat de Tweede Kamer het wenselijk acht dat de AFM toezicht gaat houden op de implementatie van de 53 voorstellen die de NBA-werkgroep toekomst accountantsberoep eind september heeft gedaan. Een tussenrapportage zal in de zomer van 2015 beschikbaar zijn, aldus Minister Dijsselbloem.

- **Eerste Kamer kritisch over wettelijk bonusplafond voor financiële instellingen**

Verschillende Eerste Kamerfracties hebben kritische kanttekeningen geplaatst bij het wetsvoorstel dat de bonussen van de personen die werkzaam zijn in de financiële sector in principe maximeert op (gemiddeld) 20% van het vaste salaris. Dit blijkt uit het op 18 november jl. gepubliceerde voorlopig verslag van de Eerste Kamer bij dit wetsvoorstel. De VVD-fractie toont zich het meest kritisch. Zij plaatst vraagtekens bij ratio van de beloningsmaatregelen, of zij wel aangrijpen bij de oorzaak van de problemen rond perverse prikkels, of de door het kabinet gekozen middelen proportioneel zijn, of zij rechtmatig zijn en geen grondrechten aantasten en of de maatregelen, eenmaal in uitvoering, ook handhaafbaar zijn. De PvdA-fractie vraagt zich af wat er schort aan de reeks al genomen beloningsmaatregelen voor de financiële sector. Zijn deze niet effectief gebleken of zijn de omstandigheden sedertdien gewijzigd? De sociaaldemocraten vragen zich ook af waarom het kabinet ervoor kiest om met een 'nationale kop' op de Europese bonusregels te komen en of deze nationale kop wel past in de Europese bankenunie die op 4 november jl. van start is gegaan. De CDA-fractie wil van het kabinet weten hoe het wetsvoorstel zich verhoudt tot arbeidsrechtelijke verdragen, met name het recht op vrije CAO-onderhandelingen. Deze fractie vindt, net als de PvdA-fractie, een speciaal beleid per EU-lidstaat op het terrein

van beloningen in de financiële sector niet gewenst. De D66-fractie wil dat het kabinet ingaat op de Europeesrechtelijke houdbaarheid van het wetsvoorstel. De Eerste Kamerfracties verzoeken het kabinet de memorie van antwoord uiterlijk half december naar de Eerste Kamer te sturen.

- **Ministerie van Financiën start consultatie over wetsvoorstel inzake herstel en afwikkeling van banken**

Aandeelhouders en crediteuren draaien voortaan als eerste op voor de kosten van problemen bij banken en beleggingsondernemingen. Een voorontwerp van een wetsvoorstel ter implementatie van een Europese richtlijn dienaangaande is op 21 november jl. door het ministerie van Financiën in consultatie gebracht. De Europese richtlijn bevat instrumenten voor externe toezichthouders om financiële problemen bij banken en beleggingsondernemingen op te lossen en om, indien nodig de afwikkeling van deze instellingen ordentelijk te laten verlopen. Zo kan De Nederlandsche Bank (DNB) in het geval de financiële positie of solvabiliteit van bijvoorbeeld een bank verslechtert het bestuur verordonneren om een AVA uit te schrijven om nieuwe aandelen uit te geven. DNB kan dit zelf ook doen. Ook krijgt DNB de mogelijkheid om gedurende een beperkte periode een bijzondere bestuurder aan te stellen. Deze bestuurder kan zo nodig afwijken van uit wettelijke voorschriften of statutaire bepalingen voortvloeiende verplichtingen van het bestuur. In het geval een bank failliet gaat of waarschijnlijk failliet gaat kan DNB zgn. afwikkelingsmaatregelen treffen. Daarbij moeten de verliezen eerst zoveel mogelijk op de aandeelhouders worden verhaald en vervolgens op de crediteuren. Wanneer een crediteur of een aandeelhouder minder ontvangt dan onder een normale insolventieprocedure, moet DNB ervoor zorgen dat het verschil wordt vergoed uit een zgn. afwikkelingsfonds. Als afwikkelingsmaatregel kan DNB bijvoorbeeld de verkoop van de gehele onderneming afdwingen, waarbij geen toestemming van de AVA is vereist. Ook kan DNB vorderingen van achtergestelde en concurrente crediteuren afschrijven, eventueel tegen omzetting in aandelen ('bail in'). De bail-in regels treden op 1 januari 2016 in werking. Belanghebbenden hebben

nog tot 16 december a.s. de tijd om te reageren op het voorontwerp van het wetsvoorstel.

Nieuws uit Brussel

- **Advocaat-generaal Europees Hof: Europese bonuscap niet strijdig met Europees Verdrag**

De in de Europese richtlijn kapitaalvereisten opgenomen maximum van de voor Europese bankiers toegestane bonus (100% van het vaste salaris; 200% na AVA-goedkeuring) is niet in strijd met het Europees Verdrag inzake de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting. Dit staat in het op 20 november jl. gepubliceerde advies van de advocaat-generaal (AG) van het Europees Hof van Justitie in de zaak die het Verenigd Koninkrijk tegen de Europese Raad en het Europees Parlement had aangespannen. Volgens de AG draagt de 'bonuscap' bij aan de stabiliteit van het bankwezen en de bescherming van de spaarders, omdat het variabele deel van de beloning een rechtstreekse invloed heeft op het risicoprofiel van een bank. Dergelijke wettelijke maatregelen mogen op grond van het Europees Verdrag worden getroffen, aldus de AG. De AG is het ook niet eens met de opvatting van het Verenigd Koninkrijk dat de bonuscap ingrijpt in het sociale beleid van de EU-lidstaten; Europese instituties hebben op dat terrein geen bevoegdheid. De AG stelt dat de richtlijn geen beperkingen stelt aan het vaste salaris. Aangezien het vaste salaris niet wettelijk wordt begrensd, wordt het totale beloningsniveau evenmin door de richtlijn gemaximeerd. De AG wijst ook de klacht af dat bij het vaststellen van de richtlijn de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit zijn geschonden. Volgens de AG had het doel – de invoering van een uniform regelgevingskader voor risicobeheer – niet beter kunnen worden verwezenlijkt door de nationale regeringen dan door de Europese instituties. Hoewel het advies van de AG voor het Europees Hof niet bindend is, heeft het Verenigd Koninkrijk de juridische procedure tegen de Europese instituties op de dag van publicatie van het advies gestaakt.

Ondernemingsnieuws

- **Administratiekantoor ECP onthoudt zich van stemming door hoge participatiegraad certificaathouders**

Het administratiekantoor (AK) van Eurocommercial Properties (ECP) heeft tijdens de op 4 november jl. gehouden AVA op 9 van de 12 stempunten blanco gestemd. Het AK was hiertoe gedwongen vanwege het hoge aantal stemmen dat door de certificaathouders van het vastgoedfonds werd uitgebracht. Maar liefst 68% van het aandelenkapitaal had namelijk een stemvolmacht bij het AK opgevraagd teneinde zelf aan de AVA-stemmingen deel te nemen. Op grond van de administratievoorwaarden moet het AK zich van stemming onthouden wanneer tweederde van het geplaatste kapitaal, anders dan het AK, vóór of tegen een voorgesteld besluit stemt. Bij 9 van de 12 voorgestelde besluiten werd aan dit criterium voldaan, zodat certificaathouders 'vrijelijk' over deze besluiten konden stemmen. Alleen bij de besluiten over de benoeming van de nieuwe president-commissaris, de bezoldiging van het bestuur en de machtiging om nieuwe aandelen uit te geven, was het AK van de AMX-onderneming gerechtigd zich met de stemming te bemoeien. Door de stijgende trend van het aantal door kapitaalverschaffers uitgebrachte stemmen op een AVA de laatste jaren wordt sowieso de effectiviteit van het AK – en daarmee de legitimiteit van certificering – steeds minder.

- **Ballast Nedam gaat certificering opheffen**

Ballast Nedam gaat de certificering van haar aandelen opheffen. Dit heeft de bouwonderneming tijdens de buitengewone AVA van 14 november jl. bekend gemaakt. Momenteel is voor 99,7% van de aandelen van Ballast Nedam certificaten uitgegeven. Alleen de certificaten zijn beursgenoteerd. De onderliggende aandelen worden gehouden door de Stichting Administratiekantoor van aandelen Ballast Nedam. Nadat de AScX-onderneming het administratiekantoor heeft ontbonden, kunnen de kapitaalverschaffers straks 'vrijelijk' besluiten over alle zaken die op de AVA-agenda staan. De onderneming heeft geen specifieke reden gegeven waarom zij nu af wil van de certificaten van aandelen.

Mogelijk speelt de sterke stijging van de participatie van certificaathouders aan de besluitvorming op de AVA hierbij een rol (van 51% in 2012 naar bijna 78% dit jaar). Na de ontmanteling van het AK wordt Ballast Nedam nog beschermd door de (wettelijke) toepassing van het volledige structuurregime. De AVA heeft in het geval van de toepassing van het structuurregime geen invloed op de samenstelling van het bestuur. De RvC benoemt en ontslaat de bestuurders.

- **Esperite wil externe accountant KPMG ontslaan vanwege te hoge kosten**

Esperite (voorheen: Cryo-Save Group) wil tijdens de BAVA van 18 december a.s. KPMG als externe accountant ontslaan. Dit heeft de stamcelbank op 6 november jl. bekend gemaakt. KPMG werd tijdens de reguliere AVA van 14 mei jl. unaniem voor een laatste periode van één jaar herbenoemd als externe accountant. De AScX-onderneming schrijft in een persbericht dat zij het met KPMG niet eens kon worden over de auditkosten. Deze zouden substantieel hoger liggen dan in de voorgaande jaren (in de afgelopen vier jaar gemiddeld € 266.000) en KPMG zou voor de stijging geen rechtvaardiging hebben gegeven. EY is door Esperite bereid gevonden de controle over boekjaar 2014 uit te voeren, ook al vindt de benoeming erg laat in het boekjaar plaats. EY zal, volgens de onderneming, ook substantieel lagere kosten in rekening brengen dan KPMG. De BAVA zal de mogelijkheid hebben om de vertrekkend accountant (Rob Wilmink RA) over de intrekking te horen. De besluitvorming in de AVA van Esperite wordt grotendeels beheerst door de CEO van Esperite, Frédéric Amar, die bijna 30% van de aandelen houdt.

- **Rechtbank: omvangrijke onderhandse emissie van NSI in november 2013 was rechtmatig**

NSI had goed verdedigbare argumenten om in november 2013 via een onderhandse emissie aandelen ter grootte van €300 miljoen bij een aantal institutionele beleggers te plaatsen (waaronder CBRE Clarion Securities en Cohen & Steers) en om niet te kiezen voor een claimemissie. Dit heeft de rechtbank Amsterdam op 26

november jl. besloten in een zaak die de aandeelhoudersvereniging VEB tegen het vastgoedfonds had aangespannen. NSI heeft volgens de rechtbank overtuigd onderbouwd dat het eind 2013 nieuw eigen vermogen moest aantrekken als gevolg van de voortschrijdende afwaardering van zijn vastgoed en de stijgende verhouding tussen de openstaande leningen en de waarde van het vastgoed. De externe accountant (H.D. Grönloh van KPMG) kondigde aan dat hij een toelichtende paragraaf zou toevoegen aan zijn beoordelingsverklaring bij het derde kwartaalbericht van 2013 wanneer er geen maatregelen zouden worden genomen om de balans van de AMX-onderneming te versterken. Gelet op de financiële problemen bij de toenmalige 20%-aandeelhouder van NSI (Habas Groep) en het (mede als gevolg daarvan) ontbreken van onderwriting bood een claimmissie geen voldoende kans op succes, aldus de rechtbank. Bovendien is niet gebleken dat onder deze specifieke omstandigheden NSI de participerende institutionele beleggers niet in alle redelijkheid een korting op de uitgifteprijs had mogen geven.

- **Aantal Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen geplaagd door ernstige integriteitsschendingen**

Een aantal Nederlandse beursgenoteerde is verwikkeld in fraude- en corruptieschandalen en andere schendingen van wet- en regelgeving. Zo maakte AkzoNobel op 18 november jl. bekend dat er sprake is geweest van externe fraude bij één van haar dochterondernemingen in de Verenigde Staten. De fraude gaat om een bedrag van maximaal €53 miljoen. Volgens de AEX-onderneming lijkt er sprake te zijn van een “geïsoleerd incident zonder enige relatie met de operationele activiteiten van het bedrijf”. Royal Imtech maakte op 4 november jl. bekend onderzoek te doen naar mogelijke overtredingen van het mededingingsrecht rond de bouw van een energiecentrale in de Eemshaven in de periode 2008-2010. De klokkenluidersmelding hieromtrent was ten tijde van de publicatie van het prospectus over de recente uitgifte van nieuwe aandelen volgens de technisch dienstverlener onvoldoende duidelijk om de kwestie meer specifiek in dit prospectus op te nemen. Ordina meldde op 4 november jl.

dat het interne onderzoek naar mogelijke onregelmatigheden bij aanbestedingen en opdrachten van de overheid in de periode 2005-2010 nog loopt. De bevindingen van het onderzoek zullen naar verwachtingen later dit jaar of uiterlijk in het eerste kwartaal van 2015 openbaar worden gemaakt. Grootaandeelhouder Jan Niessen (houder van ruim 12% van de Ordina-aandelen) heeft de Ondernemingskamer (OK) op 12 november jl. echter verzocht een enquête in te stellen naar het communicatiebeleid van de ICT-dienstverlener rondom dit integriteitsonderzoek. SBM Offshore heeft op 12 november jl. met het Openbaar Ministerie (OM) een schikking van \$ 240 miljoen getroffen voor ongeoorloofde betalingen aan handelsagenten en buitenlandse overheidsfunctionarissen in Equatoriaal Guinea, Angola en Brazilië in de periode van 2007 tot en met 2011. Die betalingen leverden naar het oordeel van het OM de strafbare feiten van ambtelijke en niet-ambtelijke omkoping alsmede valsheid in geschrifte op.

Overige interessante zaken

- **OESO scherpt eigen corporate governance principes aan**

Grote ondernemingen worden aangemoedigd om een interne auditfunctie te installeren. RvC's moeten expliciet toezicht houden op het bestuursbeleid met betrekking tot tax planning. 'Related party'-transacties dienen te worden goedgekeurd door onafhankelijke commissarissen of door onafhankelijke aandeelhouders. Deze nieuwe 'good practices' zijn opgenomen in de voorstellen voor een aanscherping van de corporate governance principes van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Deze denktank voor de ontwikkelde landen heeft de voorstellen op 14 november jl. in consultatie gebracht. De OESO-principes werden voor het laatst in 2004 herzien. De OESO hecht in het document waarde aan een (al dan niet bindende) stemming van aandeelhouders over het beloningsbeleid van het bestuur en juicht het toe dat al veel ondernemingen gestart zijn met duurzaamheidsverslaggeving en 'integrated reporting'. Nederland voldoet al aan vrijwel alle OESO corporate governance principes, behalve die t.a.v. certificering van aandelen. De OESO vindt dat certificaathouders in alle

omstandigheden dezelfde rechten zouden moeten hebben als aandeelhouders. De Nederlandse wet biedt administratiekantoren echter de mogelijkheid om certificaathouders het stemrecht in zgn. vijandige situaties te onthouden. Belanghebbenden kunnen tot 4 januari a.s. commentaar leveren op de voorgestelde aanscherpingen.

- **Grote Duitse ondernemingen moeten in 2016 ten minste 30% vrouwelijke commissarissen hebben**

De RvC's van de grootste Duitse beursgenoteerde ondernemingen moeten uiterlijk 2016 voor 30% uit vrouwen bestaan. Zolang dit percentage vanaf 2016 niet is gehaald moeten commissariszetels die voor vrouwen zijn bestemd, leeg blijven. De Duitse regeringspartijen CDU, CSU en SPD zijn het 25 november jl. eens geworden over een wetsvoorstel dienaangaande. Het wetsvoorstel was reeds aangekondigd in het regeerakkoord van 2013. Het wetsvoorstel raakt alleen de allergrootste Duitse beursgenoteerde ondernemingen, namelijk de ondernemingen die beursgenoteerd zijn én waarvoor de wettelijke 'Mitbestimmungspflicht' (verplichting om werknemerscommissarissen te hebben) geldt. Dat zijn er in totaal zo'n 110. Alle overige Duitse beursgenoteerde ondernemingen moeten zich vastleggen op een streefcijfer voor het aantal vrouwelijke bestuurders en senior managers. Zij zijn verplicht om jaarlijks verslag te doen van de voortgang om dit streefcijfer te halen. Het is de bedoeling dat het wetsvoorstel in 2015 in werking treedt.

- **Nieuw-Zeelandse beursautoriteit ververst haar 'handboek' corporate governance**

De Nieuw-Zeelandse beursautoriteit FMA heeft op 10 november jl. een herziene versie van haar 'handboek' corporate governance in consultatie gebracht. Het handboek wordt voor het eerst sinds 2004 herzien. Het handboek kan worden gezien als de Nieuw-Zeelandse corporate governance code; Nieuw-Zeelandse beursgenoteerde ondernemingen zijn verplicht om over de implementatie van de in het handboek opgenomen corporate governance principes te rapporteren. De FMA laat de negen principes ongemoeid, maar heeft de

guidance bij de principes op een aantal punten verhelderd en verdiept. Daarbij zijn de ontwikkelingen op het terrein van nationale en internationale 'best practices' in beschouwing genomen. In het herziene handboek wordt van de Nieuw-Zeelandse beursgenoteerde ondernemingen verwacht dat zij een op de onderneming toegesneden risicomanagementsysteem hebben, dat het bestuur toezicht houdt op de werking daarvan en daarover ook aan de aandeelhouders rapporteert. Verder wordt van de Nieuw-Zeelandse ondernemingen verwacht dat zij gaan rapporteren over de mate van diversiteit in hun besturen, waarbij het begrip 'diversiteit' breder moet worden opgevat dan alleen de man/vrouw-verhouding. Ook worden de ondernemingen verzocht meer inzicht te verschaffen in vooral de variabele beloningen van de bestuurders. De consultatietermijn sluit op 1 december a.s.